

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

FINALLY

2

Ovaj projekat je finansijski podržan od strane Evropske Komisije. Ova publikacija (sredstvo komunikacije) odražava isključivo stavove autora, i Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo koju upotrebu informacija koje su u njoj sadržane

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Šta je sadržaj ovog modula: Štedeti za budućnost ?

TEMA 1. POSTAVLJANJE CILJEVA I OSNOVI ŠTEDNJE

TEMA 2. NAČINI ŠTEDNJE

TEMA 3. OPŠTE PREPORUKE ZA ŠTEDNJU

TEMA 4. KAKO USPOSTAVITI PLAN ŠTEDNJE

**TEMA 5. OPCIJE ŠTEDNJE U ZVANIČNIM FINANSIJSKIM
INSTITUCIJAMA – ŠTEDNJA U BANKAMA**

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

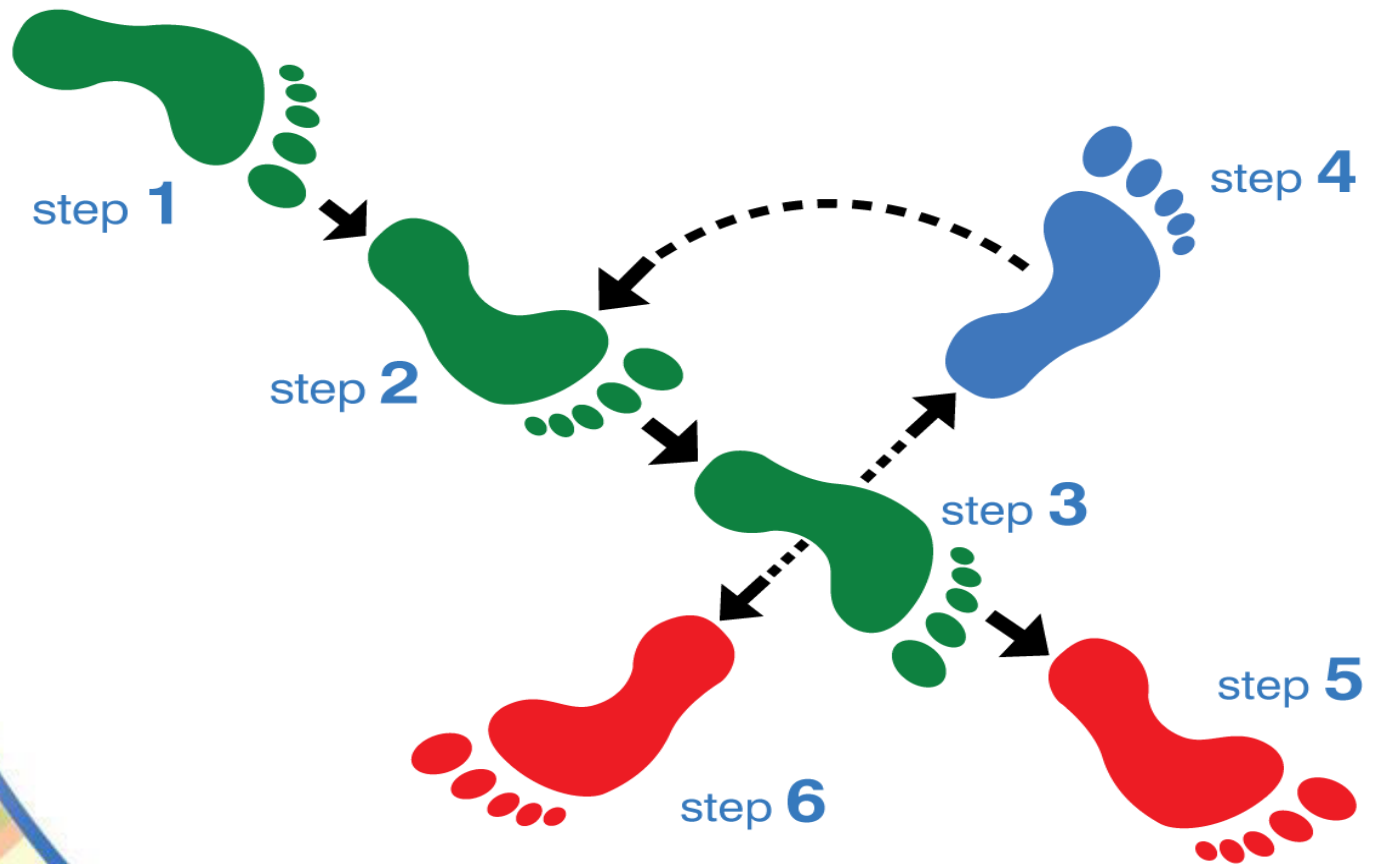

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

3+3 koraka Pametan put

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Hajdemo direktno na korak 4!

**3+3 koraka
Pametani put**

**Korak
4**

Da li bi trebalo da štedim novac?

Načini štednje.

Kako napraviti plan štednje?

TEMA 1. POSTAVLJANJE CILJEVA I OSNOVI ŠTEDNJE

Šta mislite o svojim navikama u štednji?

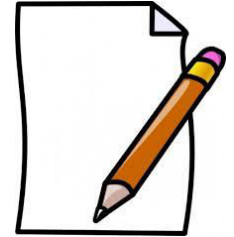
Da li mislite da štedite dovoljno novca ili biste mogli da štedite više?

Možete li da prepoznate motive svoje štednje i koliko ste uporni u štednji?

Koji ste tip ličnosti prema novcu? (Vežba 2a)

Kviz tipa ličnosti prema novcu Koji je vaš novčani moto?

Koji ste tip ličnosti prema novcu? (Vežba 2a)

A:
Rasipnik

B:
Tvrđica

C:
Izbegavač

D:
Sakupljač

E:
Monah

Štednja i investicije su od vitalnog značaja za ličnu finansijsku dobrobit

Motivi za štednju

životni ciklus

predostrožnost

napredovanje

preduzimljivost

zaostavština

Vaši motivi za štednju?

Štednja vs. ulaganje

Štednja

- Svrha štednje je da se akumulira novac za buduće potrebe
- štednja novca se obično odnosi na sigurnost i cilj štednje novca je likvidnost – imati novac u gotovini

Ulaganje

- Ulaganje se definiše kao korišćenje novca kako bi se stvorilo više novca i obično je rizično
- Dugoročna aktivnost i dobit ne može uvek biti garantovana

Ciljevi štednje

U zavisnosti od vremena i resursa potrebnih za njihovo ostvarenje, izdvajamo sledeće ciljeve :

Vrste ciljeva

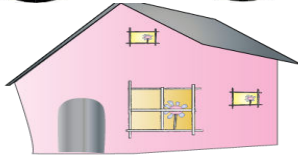
Kratkoročni

- Kupovina karata za bioskop (do jedne godine)

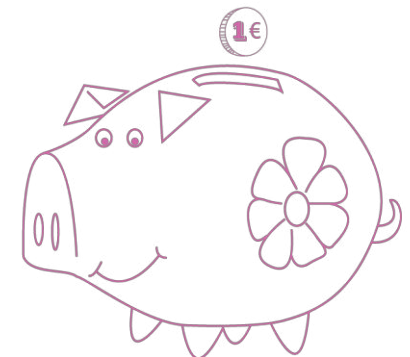
Srednjeročni

- Kupovina bicikla (od 2 do 5 godina)

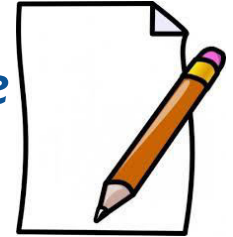
Dugoročni

- Kupovina kuće (5 ili 10 godina ili čak i više)

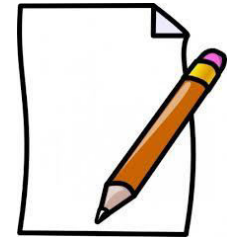
Postavite svoje kratkoročne i dugoročne ciljeve štednje (Vežba 2b)

LIČNI CILJEVI	IZNOS	VREMENSKI PERIOD
<i>Kratkoročni ciljevi</i>		
<i>Srednjeročni ciljevi</i>		
<i>Dugoročni ciljevi</i>		

Određivanje prioriteta u štednji (Vežba 2c)

LIČNI CILJEVI	IZNOS	VREMENSKI PERIOD	PRIORITET
<i>Kratkoročni ciljevi</i>			
<i>Srednjeročni ciljevi</i>			
<i>Dugoročni ciljevi</i>			

Određivanje finansijskih ciljeva za pravljenje plana štednje (Vežba 2d)

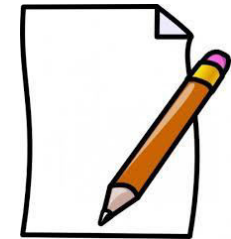
LIČNI CILJEVI	FINANSIJSKI CILJEVI	IZNOS	VREMENSKI PERIOD	PRIORITET
<i>Kratkoročni ciljevi</i>				
<i>Srednjeročni ciljevi</i>				
<i>Dugoročni ciljevi</i>				

TEMA 2. NAČINI ŠTEDNJE

Da li vam vaše mogućnosti štednje obezbeđuju dovoljno novca da ostvarite kratkoročne i dugoročne ciljeve definisane u prethodnoj vežbi?

*Šta znate o mogućnostima štednje?
(Vežba 2e)*

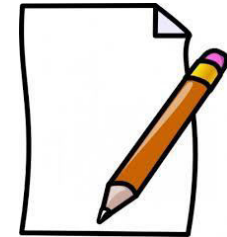

OPCIJE ŠTEDNJE	SVRHA	PREDNOSTI	NEDOSTACI

Šta znate o bankarskim uslugama? (Vežba 2f)

Susret s braćom Horvat

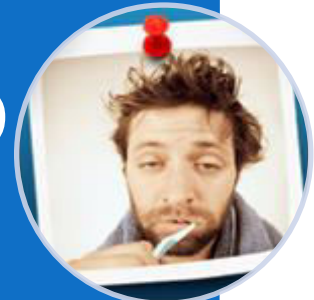
- Konobar
- Mesečni prihod 700 evrs + 100 evra napojnice

Petar (30 godina)

- Nezaposlen
- Mesečni prihod 200 evra od državne pomoći

Jan (28 godina)

Braća Horvat nas informišu o bankarskim uslugama i kako štedeti novac

Tekući račun “nevidljivi automatski novčanik,,

- osoba može obavljati bankarske transakcije – deponuje novac, podiže novac i prebacuje novac na druge račune
- direktna zaduženja, koja se plaćaju redovno (npr. kirija, voda, gas ...)

Platna ili debitna kartica “plastičan novac,,

- karticom možete podići svoj papirni novac (na automatima)
- ovo je najbezbedniji način čuvanja novca
- Karticom možete platiti proizvode i usluge

Braća Horvat nas informišu o bankarskim uslugama i kako štedeti novac

Štedni račun "fleksibilna kasic"

- Kombinacija tekućeg računa i štednje novca na ograničeni vremenski period
- Novac na računu nije vezan (kao na tekućem računu)

Oročena štednja "dugoročna kasic"

- Račun tokom određenog perioda koji je koristan za pristup novcu koji se čuva u banci
- Novac je vezan/ fiksno sve vreme

TEMA 3. OPŠTE PREPORUKE ZA ŠTEDNJU

Sa kojim se preprekama suočavate kada pokušavate da štedite?

Savetnik za štednju (Vežba 2g)

Osoba radi puno radno vreme. Krenula je sa svojim prvim poslom pre godinu dana. Plaća svoje račune i preostaje joj 30 evra mesečno jer živi sa svojim roditeljima. Radije nego da potroši svoj novac, osoba je odlučila da ga ostavi sa strane za budućnost. U skorijoj budućnosti planira da kupi auto. Međutim, kada izlazi sa prijateljima, obično potroši više od planiranog. Nema otvoren nijedan račun u banci zato što preferira gotovinu.

Koje opcije štednje biste preporučili ovoj osobi? Koje su prednosti te opcije štednje?

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong
Learning
Programme

DEVELOPMENT
AND EDUCATION
CENTRE NOVO MESTO

Mobilne aplikacije za lične finansije (Vežba 2h)

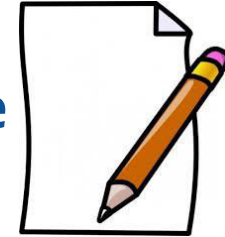

TEMA 4. KAKO USPOSTAVITI PLAN ŠTEDNJE?

Koja pravila koristite kada štedite?

Upostavite svoj plan štednje (Vežba 2i)

LIČNI CILJEVI	FINASIJSKI CILJEVI	IZNOS	VREMENSKI PERIOD	PRIORITET	OPCIJE ŠTEDNJE	
					MOGU SE KORISTITI	NE MOGU SE KORISTITI
<i>Kratkoročni ciljevi</i>						
<i>Srednjeročni ciljevi</i>						
<i>Dugoročni ciljevi</i>						

Plan štednje

Da li su se vaši ciljevi promenili tokom života?
Kako ste uspeali da finansirate svoje potrebe?
Da li ste odustali od nekih ciljeva i zašto?

Pravila prilikom uspostavljanja plana štednje

Kreirajte svoj budžet

Definišite ciljeve tako da štedite novac i odredite prioritete svojih ciljeva

Budite disciplinovani zato što štednja podrazumeva disciplinu i upornost

Formirajte fond za hitne slučajeve

Razmotrite usluge koje nude banke i osiguravajuće kompanije

Evidentirajte svoje trošenje i štednju

Koliko god je moguće izbegavajte da pozajmljujete novac

Redovno pratite svoju štednju i korigujte svoje planove štednje

TEMA 5. MOGUĆNOSTI ŠTEDNJE U ZVANIČNIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA – ŠTEDNJA U BANKAMA

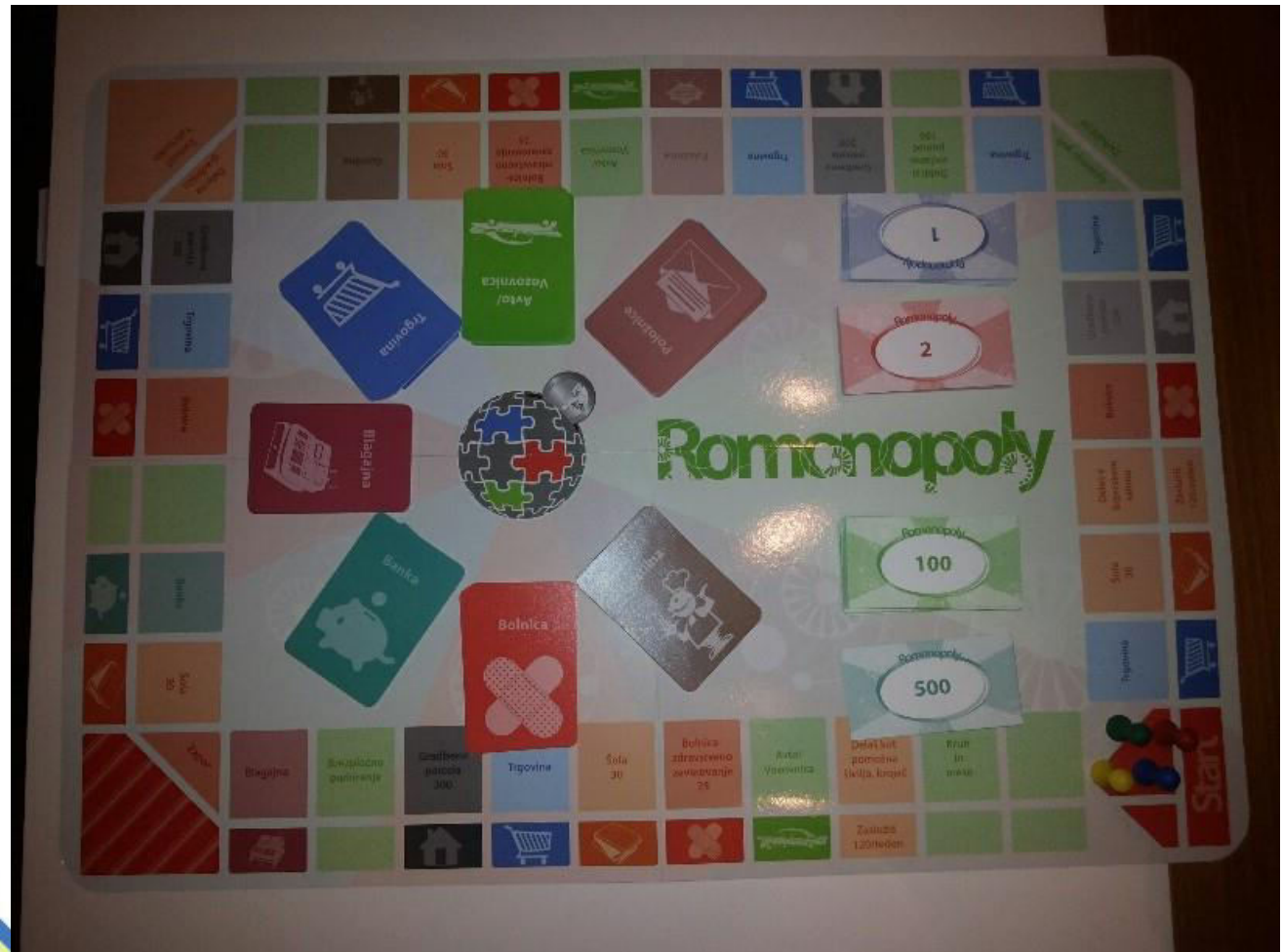
Konverzacija sa službenikom banke

- ✓ banka kao finansijska institucija
 - ✓ opcije štednje
 - ✓ bankarske procedure
- ✓ novčane transakcije i praćenje transakcija

Igra novca - Romonopol (Vežba 2j)

PITANJA ZA PROVERU RAZUMEVANJA MODULA 2:

1. Objasnite razliku između dugoročnih i kratkoročnih potreba.
2. Objasnite važnost utvrđivanja prioriteta.
3. Koja je svrha kratkoročne štednje?
4. Koje vrste kratkoročnih opcija štednje poznajete?
5. Koje su karakteristike dugoročne štednje?
6. Objasnite ulogu ulaganja u postizanju dugoročnih ciljeva.
7. Zašto je važno planiranje za nepredviđene okolnosti?
8. Objasnite odnos između planiranog budžeta i plana štednje.
9. Zašto je važno uspostaviti fleksibilan plan štednje?
10. Da li partite bar neka pravila prilikom štednje? Objasnite.
11. Koja je uloga banaka u aktivnostima vašeg finansijskog planiranja? Možete li da objasnite neke opcije štednje ponuđene od strane banaka?

